

HEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Székesfehérvár, XXV. év. 275. 1918.

Kedd, dec. 3

Előfizetés helyben, vidéken:
 1 óra 250 K | 1 hóra 250 K
 1 évre 30 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőférfi és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon: 208

Feladv. szerkesztő: Hájós József.

Lehullott az álarc.

Izgalmas napja volt vasárnap Székesfehérvárnak. A közeli választások reményében, de különösen a szociáldemokraták nagymérvű szervezkedését látva: a polgári pártok is szervezkedő gyűléseket hirdettek vasárnapra. Felvonultak a szociáldemokraták is ezen gyűlésekre és szónokaik nem is nagyon leplezett célja az volt, hogy híveket szerezzenek a gyűlést rendező polgárok sorából, vagy ha ez nem sikerül, lehetetlenné tegyék, megrontsák a szervezkedést.

Dél előtt fél tizenegyre a függetlenségi párt tartott gyűlést a Városház-téren, Széksten Ferenc a kommunista államról akart beszélni, de szavát elfojtatta az szociáldemokraták kiesénye, de lármás csapat. Dr. Csöppentzky lecsillapította ugyan a kedélyeket, de Velinszkynek sikerült ismét olyan izgalmat kelteni, hogy a gyűlés botrányba fullt.

Ugyanez volt a kath. leányegyletben a földművesek szövetségének alakuló gyűlése. Mintán a függetlenségi gyűlést elhárították, de is bevonultak a szociáldemokraták vagy ötvenen és szónokuk, Fekete József elkészítette hirdetni az egyedül boldogító kommunista tant. Híveket ugyan nem tudtak szerezni, — mert a mi józan földműveseink megbotránkoztak a hivatalnokok lármáján és Véber, dr. Kommandovits, Paulovits és Pintér a kellő értékeltségére szállította le az okvetetlenkedést, — de másik céljukat elérték: zavart csináltak. A földműves szövetség azonban mégis megalakult.

Délután 4 óra a függetlenségi Károlyi párt hívott egybe alakuló gyűlést a megyeházára. Oda már vezérkarokkal vonultak fel a szociáldemokraták, elhelyezkedtek a terem különböző pontjain és olyan botrányról beszéltek, hogy csak a polgárság nyugodt önruralmának köszönhető, hogy nagyobb botrány nem történt. Részletes tudósításunk a következők:

Nagy Ignác elnöki megnyilatása után dr. Holly Géza a füg-

getlenségi párt eredeti felfogásával szemben szükségesnek tartja a szervezkedést, mert a szociáldemokrata párt is a legerősebb segítséget fejt ki és a közelebbi választásokra is közeledni kell. Ellenséget a szociáldemokraták érdemét, hogy a vértelen forradalom alatt fenn tartották a rendet, valaki közbeszólt: Vagyis ők nem rendet lenkedtek!) de a választásnál külön uton járnak. Felolvasta egy iktatóris lapból a polgári pártok alprogramját, amely szerint a tulajdon érthetetlen és a cél a demokratikus népköztársaság. A „Népszava” szerint pedig a cél: a magántulajdon eltörlése és a szocialista köztársaság létesítése.

Dr. Csöppentzky Mihály ismertette a párt programját, amelynek főbb pontjai: Az ország területi integritás, szabad nyelvhasználat a nemzetiségeknek, harbor és béke kérdésében a nép döntése, általános, titkos, nőkre is kiterjedő választói jog, bírtokreform, az elemi és középiskolákban kötelező vallásos erkölcös oktatás, teljes vallásbádság minden felekezeti számára, stb.

A programot nagy tetszéssel fogadták és dr. Horváth István azt mondta: Szóval hozzá elnök, aki költői gondolatokban gazdán beszéltlen a gyermek és szülő viszonyát vizsgálta. Minden szülő arra törekszik, hogy gyermeke, minél különb ember legyen, ezért kell a vallásos oktatást fenntartani. Szükségesek a felekezeti iskolák is, hisz az abszolutizmus korában a felekezeti iskolák voltak a magyar nyelv és függetlenségi eszme egyedül erőssége. Kívánja, hogy az is kolából kikérülő ifjúság az életben is szabadon gyakorolhassa vallását. Aki vallás nélkül akar élni, legyen annak is teljes szabadsága, de Magyarország nagy többsége mint eddig, ugyezenül is hűhű lesz.

Dr. Horváth István nagy tetszéssel fogadott a beszéde után Velinszky László, a szociáldemokrata párt titkára előbb dr. Hollyval polemizált, majd áttért a vallásoktatásra és hivatkozva arra, hogy vannak akik vallás nélkül akarnak élni, kívánja az iskolák reformját és a vallásoktatás eltörlését. Ezer órási megbotránkozás tört ki a hallgatóságból. Le vele a veletlenség, kiáltottak minden oldalról. At is tért gyorsan a bírtokreformra, de azal sem volt szörönséje. Azt hangoztatta, hogy párta a a magántulajdon ügyében sem egy véleményen a függetlensé-

giek. Dr. Holly kérte, hogy mondja el észrevételeit a szociálista gyűlésen, a hallgatóság zuzott, Nagy Ignác elnök figyelmeztette, hogy a függetlenségi a népkormány programja alapján állanak és a hallgatóság kívánságára megvonta Velinszkitől a szót. A szociáldemokraták erre nagy lármával levonultak az utcára. Ettől kezdve a gyűlés példás rendben folyt. Ifj. Lits Ferenc közadkozott a szociáldemokraták eljárásán, hisz előtünk az orosz példa, ahol a vallás nélküli bolszevizmusnak az lett a következménye, hogy ott a 15-30 év közötti nő közös tulajdon.

Dr. Kommandovits Gyula örömmel üdvözi a függetlenségi pártot, amelynek a földművesek szövetsége nevében támogatását igéri.

Gruber Károly felvilágosította a gyűlést, hogy azért akartak új pártot, mert a függetlenségi a szociáldemokratákkal hittek egytáborban. Most örömmel látja a családást.

Dr. Kovács Kálmán indítványára elhatározta a gyűlés,

hogy gróf Károlyi Mihályt távirattal üdvözlik.

Marosay Arnold ciszt. r. tanár volt az utolsó szónok. A vallásosság mellett a hazafiságot kell erősítenünk. Az internacionálisan hangzóttatik előzőit két héttel, amely meg hozza a békét. Most pedig cseh, román és szerb áll hazánk földjén. Azok nacionalisták. Tudományban, művészetben hozzuk be külföldről a mi jó, de üssük rá a nemzeti bélyeget.

Közben felhallatszott az utcáról a szocialisták lármás tüntetése, Nagy Ignác lelkes szavakkal bezárta a gyűlést, a polgárság pedig a himnus elnekelése után haza ment.

A szociáldemokraták sajnálhatják legjobban ezt a reájuk nézve szomorú napot. Korán vették le az álarcot és az egész polgárságot a szociáldemokrata párt komolyabb elemei is gondolkodóba esnek azon, hogy ez az áknunka, s a gyülekezési és szervezkedési jog ilyen lábbal tiprása összegegyeztethető e pártjuk évtizedeken át hangoztatott elveivel.

HIREK.

— Prohászka püspök a haza-
 téré katonáért. Prohászka Ot-
 kár püspök öszi és sárkeresztúri
 bírtokain a haza-
 téré katonáért részben gabonát osztott ki.
 Hogy a visszaérkezetteket munká-
 hoz is juttassa, harmadában adta
 nekik a kukoricatörést. A kör-
 nyékbefti népről és az intelligen-
 ciánál különösen nagy talást tett
 a katonák segélyezésének ez a
 módja, amely az illetéket vissza-
 vezeteti a polgári foglalkozásba és
 a magasabb munkabéren rejlő
 adományt olyan formába ölteteti,
 hogy ezáltal a katonák önértel-
 és munkakéde is épségben ma-
 rajcon. Prohászka püspök terbe-
 vette a bírtokain alkalmazott cse-
 lédek cipővel, a harcban elesett
 cselédek gyermekeinek pedig ezen
 felül ruhával való ellátást is.

— A radikális polgári párt
 alakuló gyűlést hívott egybe
 vasárnap d. u. 2 óra a vár-
 megyeház nagytermébe. A gyű-
 lésen azonban munkatársunkon-
 kívül 3 ügyvéd és 1 maganzo
 jelent meg s így az alakulás
 elmaradt. Ugy látszik, nincs
 nagy jövője a radikális pártnak
 városunkban.

— Az Qrtáregyesület választ-
 mánya december első keddjén
 d. u. 4 órakor tartja rendes
 értekezletét a szokásos módon
 és helyen.

— Dr. Kovács Emil kormány-
 biztós a városi tanácsban a pen-
 teki életveszélyes rosszulléte óta
 a fokozatos javulás után halad-
 és reményel, hogy amennyi-
 ben újabb komplikációk nem
 jönnek — néhány nap alatt tel-
 jesen felépül és beteggyárat is
 elhagyhatja. Ugyanezen alka-
 lomból közöltük, hogy a kor-
 manybiztós felkérte szerkesztő-
 ségünket az alábbiak közlésére:

Halás szívvél köszöni azt a
 nagyszámú meleg érdeklődést,
 mely a város lakosságának
 minden részéből egész beteg-
 sége de különösen pénteki élet-
 veszélyes rosszulléte alkalmával
 feljért fordult, nimis módjában
 ezen jelölő részvetet minden-
 kinél külön megköszönni, ép-
 pen ezért ezuton mond érte-
 köszönetet.

— A polgármester bucsuzik
 kedden d. u. 10 órakor a vá-
 rosi tisztkartól. Most csoma-
 golnak a polgármesteri hiva-
 talban, vizuk a törvénykönyve-
 ket és a volt polgármester más
 ingóságait.

— Halálozás. Dr. Eröss József
 Maros-Torda vármegye kormány-
 biztosa Marosvásárhelyen a spanyol
 járvány áldozata lett. Halála annál
 tragusabb, mert kinevezetésének
 a hivatalos lapból való közléstetle
 napján következett be. Az elhunyt
 ban Balázs-Károly vali jársai t.
 főszolgabíró ségorat gyászolja.

